

Tomislav Šeparović

Skupni nalaz novca četrnaestog stoljeća s Bribirske glavice

UDK: 904 : 737.1 (497.5 Bribir) „13“
Pregledni rad
Prihvaćeno: 17. 5. 2011.

Tomislav Šeparović
Muzej hrvatskih arheoloških spomenika
HR, 21 000 Split
S. Gunjače b.b.
tomislav.separovic@mhas-split.hr

| 215

U radu su kataloški obrađeni novci četrnaestog stoljeća iz skupnog nalaza otkrivenog godine 1961. na Bribirskoj glavici kod crkve sv. Marije na Dolu. Nalaz se sastoji od 68 primjeraka srebrnog novca. Od toga, 63 primjerka su venecijanski kovovi, jedan je novac grada Ankone, dok su četiri primjerka slavonski banovci. Na osnovi najmladeg novca nalaz se datira vremenskim okvirom 1345.–1347. godine, kada u borbi za prevlast nad gradom Zadrom i posjedima u njegovu zaleđu dolazi do sukoba dviju velikih sila, Venecije i Hrvatsko–Ugarskog Kraljevstva.

Ključne riječi: Bribirska glavica, Ostrovica, Zadar, Venecija, Ludovik Anžuvina, Šubići Bribirski, skupni nalaz, numizmatika, venecijanski novac, novac Ankone, slavonski banovci

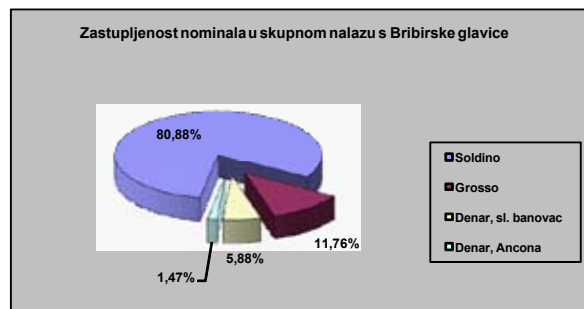
Tijekom arheoloških istraživanja koja su u ljetnim mjesecima godine 1961. provedena na Bribirskoj glavici otkriven je skupni nalaz srebrnog novca četrnaestog stoljeća. Novac je pronađen s južne strane crkve sv. Marije na Dolu, točnije nešto više od 6 m od krajnjeg pilona, prilikom poravnavanja zemljišta na dubini od 30 cm.¹ O ovom vrijednom nalazu već je pisala V. Delonga, koja donosi njegove glavne značajke kao i interpretaciju.²

Budući da je riječ o značajnom i rijetkom nalazu koji svjedoči o povijesti južnih hrvatskih krajeva u kasnom srednjem vijeku, činilo nam se prikladnim da ga na ovome mjestu detaljno kataloški obradimo.

Nalaz se sastoji od 68 komada novca, od kojeg su 63 venecijanski, 4 su slavonski banovci, dok je jedan primjerak grada Ankone. Brojčanu zastupljenost novca prema pripadnosti i u postotku donosimo u sljedećoj tablici:

Venecija, Francesco Dandolo	48	70,58 %
Venecija, Bartolomeo Gradenigo	6	8,82 %
Venecija, Andrea Dandolo	6	8,82 %
Venecija, Giovanni Soranzo	3	4,41 %
Hrv – Ugar., Karlo I. Robert / Mikac Mihaljević	3	4,41 %
Hrv – Ugar., Karlo I. Robert / Stjepan IV. Babonić	1	1,47 %
Italija, Ankona komunalni	1	1,47 %

Među venecijanskim novcem dominiraju soldini (*soldino*) kojih je 55 komada, što iznosi 80,88 % od ukupnog broja novca u skupnom nalazu. Od ostalih nominala zastupljeni su venecijanski groši (*grosso*), sa 8 primjeraka ili 11,76 %, slavonski banovci od jednog ili pola denara kojih je 4 primjerka, odnosno 5,88 %, te jedan ankonitanski denar koji čini 1,47 % sveg pronađenog novca. Zastupljenost nominala najbolje ilustrira priloženi grafikon:



- 1 Podaci iz terenskog dnevnika od 28. lipnja 1961. godine.
- 2 Delonga 1987, str. 109.

Katalog

Venecijanski novac:

1. Giovanni Soranzo

1312.–1328. .

Grosso, Venezia, Papadopoli p. 154/2

Av.: IO SVPANTIO DVX S M VENETI; Sv. Marko i dužd; između zastava.

Rv.: IC XC; Otkupitelj na tronu.

Dim.: ø 21 mm. Težina: 2,15 g. Pol. kal.: 5.

Inv. br. 1414.



2. Giovanni Soranzo

1312.–1328.

Grosso, Venezia, Papadopoli p. 154/2

Av.: IO SVPANTIO DVX S M VENETI; Sv. Marko i dužd; između zastava.

Rv.: IC XC; Otkupitelj na tronu.

Dim.: ø 20 mm. Težina: 2,14 g. Pol. kal.: 5.

Inv. br. 1412.



3. Giovanni Soranzo

1312.–1328.

Grosso, Venezia, Papadopoli p. 154/2

Av.: IO SVPANTIO DVX S M VENETI; Sv. Marko i dužd; između zastava.

Rv.: IC XC; Otkupitelj na tronu.

Dim.: ø 20 mm. Težina: 2,12 g. Pol. kal.: 5.

Inv. br. 1413.



4. Francesco Dandolo

1329.–1339.

Grosso, Venezia, Papadopoli p. 162/4

Av.: FRA DANDVLO DVX S M VENETI; Sv. Marko i dužd; između zastava.

Rv.: IC XC; Otkupitelj na tronu.

Dim.: ø 19 mm. Težina: 2,00 g. Pol. kal.: 6.

Inv. br. 1415.



5. Francesco Dandolo

1329.–1339.

Grosso, Venezia, Papadopoli p. 162/5

Av.: FRA DANDVLO DVX S M VENETI; Sv. Marko i dužd; između zastava.

Rv.: IC XC; Otkupitelj na tronu.

Dim.: 20 x 21 mm. Težina: 2,19 g. Pol. kal.: 5.

Inv. br. 1416.



6. Francesco Dandolo

1329.–1339.

Soldino, Venezia, Papadopoli p. 163/10

Av.: +FRA DAN DVLO DVX; Dužd kleči i; rukama drži zastavu.

Rv.: +S MARCVS VENETI; Lav ide i; prednjim šapama drži zastavu; prikaz u kružnici.

Dim.: 16 x 18 mm. Težina: 0,91 g. Pol. kal.: 4.

Inv. br. 1417.



7. Francesco Dandolo

1329.–1339.

Soldino, Venezia, Papadopoli p. 163/10

Av.: +FRA DAN DVLO DVX; Dužd kleči i; rukama drži zastavu.

Rv.: +S MARCVS VENETI; Lav ide i; prednjim šapama drži zastavu; prikaz u kružnici.

Dim.: 16 x 17 mm. Težina: 0,91 g. Pol. kal.: 6.

Inv. br. 1418.



8. Francesco Dandolo

1329.–1339.

Soldino, Venezia, Papadopoli p. 163/10

Av.: +FRA DAN DVLO DVX; Dužd kleči i; rukama drži zastavu.

Rv.: +S MARCVS VENETI; Lav ide i; prednjim šapama drži zastavu; prikaz u kružnici.

Dim.: 17 mm. Težina: 0,86 g. Pol. kal.: 12

Inv. br. 1419.



9. Francesco Dandolo

1329.–1339.

Soldino, Venezia, Papadopoli p. 163/10

Av.: +FRA DAN DVLO DVX; Dužd kleči i; rukama drži zastavu.

Rv.: +S MARCVS VENETI; Lav ide i; prednjim šapama drži zastavu; prikaz u kružnici.

Dim.: ø 16 mm. Težina: 0,90 g. Pol. kal.: 6.

Inv. br. 1420.



10. Francesco Dandolo

1329.–1339.

Soldino, Venezia, Papadopoli p. 163/10

Av.: +FRA DAN DVLO DVX; Dužd kleči l; rukama drži zastavu.

Rv.: +S MARCVS VENETI; Lav ide l; prednjim šapama drži zastavu; prikaz u kružnici.

Dim.: ø 17 mm. Težina: 0,89 g. Pol. kal.: 6.

Inv. br. 1421.



13. Francesco Dandolo

1329.–1339.

Soldino, Venezia, Papadopoli p. 163/11

Av.: +FRA DAN DVLO DVX; Dužd kleči l; rukama drži zastavu.

Rv.: +S MARCVS VENETI; Lav ide l; prednjim šapama drži zastavu; prikaz u kružnici.

Dim.: ø 17 mm. Težina: 0,91 g. Pol. kal.: 5.

Inv. br. 1424.



218 |

11. Francesco Dandolo

1329.–1339.

Soldino, Venezia, Papadopoli p. 163/10

Av.: +FRA DAN DVLO DVX; Dužd kleči l; rukama drži zastavu.

Rv.: +S MARCVS VENETI; Lav ide l; prednjim šapama drži zastavu; prikaz u kružnici.

Dim.: 16 x 17 mm. Težina: 0,91g. Pol. kal.: 4.

Inv. br. 1422.



14. Francesco Dandolo

1329.–1339.

Soldino, Venezia, Papadopoli p. 163/11

Av.: +FRA DAN DVLO DVX; Dužd kleči l; rukama drži zastavu.

Rv.: +S MARCVS VENETI; Lav ide l; prednjim šapama drži zastavu; prikaz u kružnici.

Dim.: 16 x 18 mm. Težina: 0,88 g. Pol. kal.: 7.

Inv. br. 1425.



12. Francesco Dandolo

1329.–1339.

Soldino, Venezia, Papadopoli p. 163/10

Av.: +FRA DAN DVLO DVX; Dužd kleči l; rukama drži zastavu.

Rv.: +S MARCVS VENETI; Lav ide l; prednjim šapama drži zastavu; prikaz u kružnici.

Dim.: ø 17 mm. Težina: 0,90 g. Pol. kal.: 6.

Inv. br. 1423.



15. Francesco Dandolo

1329.–1339.

Soldino, Venezia, Papadopoli p. 163/11

Av.: +FRA DAN DVLO DVX; Dužd kleči l; rukama drži zastavu.

Rv.: +S MARCVS VENETI; Lav ide l; prednjim šapama drži zastavu; prikaz u kružnici.

Dim.: 16 x 17mm. Težina: 0,84g. Pol. kal.: 12.

Inv. br. 1426.



16. Francesco Dandolo

1329.–1339.

Soldino, Venezia, Papadopoli p. 163/11

Av.: +FRA DAN DVLO DVX; Dužd kleči l; rukama drži zastavu.

Rv.: +S MARCVS VENETI; Lav ide l; prednjim šapama drži zastavu; prikaz u kružnici.

Dim.: ø 17mm. Težina: 0,81 g. Pol. kal.: 11.

Inv. br. 1427.



19. Francesco Dandolo

1329.–1339.

Soldino, Venezia, Papadopoli p. 163/11

Av.: +FRA DAN DVLO DVX; Dužd kleči l; rukama drži zastavu.

Rv.: +S MARCVS VENETI; Lav ide l; prednjim šapama drži zastavu; prikaz u kružnici.

Dim.: ø 17 mm. Težina: 0,92 g. Pol. kal.: 12.

Inv. br. 1430.



17. Francesco Dandolo

1329.–1339.

Soldino, Venezia, Papadopoli p. 163/11

Av.: +FRA DAN DVLO DVX; Dužd kleči l; rukama drži zastavu.

Rv.: +S MARCVS VENETI; Lav ide l; prednjim šapama drži zastavu; prikaz u kružnici.

Dim.: 17 x 19 mm. Težina: 0,90 g. Pol. kal.: 5.

Inv. br. 1428.



20. Francesco Dandolo

1329.–1339.

Soldino, Venezia, Papadopoli p. 163/11

Av.: +FRA DAN DVLO DVX; Dužd kleči l; rukama drži zastavu.

Rv.: +S MARCVS VENETI; Lav ide l; prednjim šapama drži zastavu; prikaz u kružnici.

Dim.: ø 17 mm. Težina: 0,94 g. Pol. kal.: 5.

Inv. br. 1431.



18. Francesco Dandolo

1329.–1339.

Soldino, Venezia, Papadopoli p. 163/11

Av.: +FRA DAN DVLO DVX; Dužd kleči l; rukama drži zastavu.

Rv.: +S MARCVS VENETI; Lav ide l; prednjim šapama drži zastavu; prikaz u kružnici.

Dim.: ø 17 mm. Težina: 0,92 g. Pol. kal.: 10.

Inv. br. 1429.



21. Francesco Dandolo

1329.–1339.

Soldino, Venezia, Papadopoli p. 163/11

Av.: +FRA DAN DVLO DVX; Dužd kleči l; rukama drži zastavu.

Rv.: +S MARCVS VENETI; Lav ide l; prednjim šapama drži zastavu; prikaz u kružnici.

Dim.: ø 18 mm. Težina: 0,77 g. Pol. kal.: 12.

Inv. br. 1432.



22. Francesco Dandolo

1329.–1339.

Soldino, Venezia, Papadopoli p. 163/12

Av.: +FRA DAN DVLO DVX; Dužd kleči l; rukama drži zastavu.

Rv.: +S MARCVS VENETI; Lav ide l; prednjim šapama drži zastavu; prikaz u kružnici.

Dim.: 17 x 18 mm. Težina: 0,92 g. Pol. kal.: 3.

Inv. br. 1433.



25. Francesco Dandolo

1329.–1339.

Soldino, Venezia, Papadopoli p. 163/10

Av.: +FRA DAN DVLO DVX; Dužd kleči l; rukama drži zastavu.

Rv.: +S MARCVS VENETI; Lav ide l; prednjim šapama drži zastavu; prikaz u kružnici.

Dim.: 16 x 17 mm. Težina: 0,92 g. Pol. kal.: 1.

Inv. br. 1436.



220 | 23. Francesco Dandolo

1329.–1339.

Soldino, Venezia, Papadopoli p. 163/10

Av.: +FRA DAN DVLO DVX; Dužd kleči l; rukama drži zastavu.

Rv.: +S MARCVS VENETI; Lav ide l; prednjim šapama drži zastavu; prikaz u kružnici.

Dim.: 15 x 16 mm. Težina: 0,88g. Pol. kal.: 1.

Inv. br. 1434.



26. Francesco Dandolo

1329.–1339.

Soldino, Venezia, Papadopoli p. 163/11

Av.: +FRA DAN DVLO DVX; Dužd kleči l; rukama drži zastavu.

Rv.: +S MARCVS VENETI; Lav ide l; prednjim šapama drži zastavu; prikaz u kružnici.

Dim.: ø 17 mm. Težina: 0,85 g. Pol. kal.: 6.

Inv. br. 1437.



24. Francesco Dandolo

1329.–1339.

Soldino, Venezia, Papadopoli p. 163/11

Av.: +FRA DAN DVLO DVX; Dužd kleči l; rukama drži zastavu.

Rv.: +S MARCVS VENETI; Lav ide l; prednjim šapama drži zastavu; prikaz u kružnici.

Dim.: ø 16 mm. Težina: 0,92 g. Pol. kal.: 1.

Inv. br. 1435.



27. Francesco Dandolo

1329.–1339.

Soldino, Venezia, Papadopoli p. 163/11

Av.: +FRA DAN DVLO DVX; Dužd kleči l; rukama drži zastavu.

Rv.: +S MARCVS VENETI; Lav ide l; prednjim šapama drži zastavu; prikaz u kružnici.

Dim.: ø 17 mm. Težina: 0,91 g. Pol. kal.: 6.

Inv. br. 1438.



28. Francesco Dandolo

1329.–1339.

Soldino, Venezia, Papadopoli p. 163/11

Av.: +FRA DAN DVLO DVX; Dužd kleči l; rukama drži zastavu.

Rv.: +S MARCVS VENETI; Lav ide l; prednjim šapama drži zastavu; prikaz u kružnici.

Dim.: ø 17 mm. Težina: 0,89 g. Pol. kal.: 5.

Inv. br. 1439.



29. Francesco Dandolo

1329.–1339.

Soldino, Venezia, Papadopoli p. 163/11

Av.: +FRA DAN DVLO DVX; Dužd kleči l; rukama drži zastavu.

Rv.: +S MARCVS VENETI; Lav ide l; prednjim šapama drži zastavu; prikaz u kružnici.

Dim.: ø 17 mm. Težina: 0,88 g. Pol. kal.: 3.

Inv. br. 1440.



30. Francesco Dandolo

1329.–1339.

Soldino, Venezia, Papadopoli p. 163/11

Av.: +FRA DAN DVLO DVX; Dužd kleči l; rukama drži zastavu.

Rv.: +S MARCVS VENETI; Lav ide l; prednjim šapama drži zastavu; prikaz u kružnici.

Dim.: 16 x 18 mm. Težina: 0,89 g. Pol. kal.: 2.

Inv. br. 1441.



31. Francesco Dandolo

1329.–1339.

Soldino, Venezia, Papadopoli p. 163/11

Av.: +FRA DAN DVLO DVX; Dužd kleči l; rukama drži zastavu.

Rv.: +S MARCVS VENETI; Lav ide l; prednjim šapama drži zastavu; prikaz u kružnici.

Dim.: ø 17 mm. Težina: 0,87 g. Pol. kal.: 5.

Inv. br. 1442.



32. Francesco Dandolo

1329.–1339.

Soldino, Venezia, Papadopoli p. 163/11

Av.: +FRA DAN DVLO DVX; Dužd kleči l; rukama drži zastavu.

Rv.: +S MARCVS VENETI; Lav ide l; prednjim šapama drži zastavu; prikaz u kružnici.

Dim.: ø 17 mm. Težina: 0,95 g. Pol. kal.: 11.

Inv. br. 1443.



33. Francesco Dandolo

1329.–1339.

Soldino, Venezia, Papadopoli p. 163/11

Av.: +FRA DAN DVLO DVX; Dužd kleči l; rukama drži zastavu.

Rv.: +S MARCVS VENETI; Lav ide l; prednjim šapama drži zastavu; prikaz u kružnici.

Dim.: ø 17 mm. Težina: 0,96 g. Pol. kal.: 1.

Inv. br. 1444.



34. Francesco Dandolo

1329.–1339.

Soldino, Venezia, Papadopoli p. 163/11

Av.: +FRA DAN DVLO DVX; Dužd kleči l; rukama drži zastavu.

Rv.: +S MARCVS VENETI; Lav ide l; prednjim šapama drži zastavu; prikaz u kružnici.

Dim.: ø 17 mm. Težina: 0,90 g. Pol. kal.: 5.

Inv. br. 1445.



37. Francesco Dandolo

1329.–1339.

Soldino, Venezia, Papadopoli p. 163/11

Av.: +FRA DAN DVLO DVX; Dužd kleči l; rukama drži zastavu.

Rv.: +S MARCVS VENETI; Lav ide l; prednjim šapama drži zastavu; prikaz u kružnici.

Dim.: ø 17 mm. Težina: 0,91g. Pol. kal.: 2.

Inv. br. 1448.



222 |

35. Francesco Dandolo

1329.–1339.

Soldino, Venezia, Papadopoli p. 163/11

Av.: +FRA DAN DVLO DVX; Dužd kleči l; rukama drži zastavu.

Rv.: +S MARCVS VENETI; Lav ide l; prednjim šapama drži zastavu; prikaz u kružnici.

Dim.: 15 x 17 mm. Težina: 0,94 g. Pol. kal.: 1.

Inv. br. 1446.



38. Francesco Dandolo

1329.–1339.

Soldino, Venezia, Papadopoli p. 163/11

Av.: +FRA DAN DVLO DVX; Dužd kleči l; rukama drži zastavu.

Rv.: +S MARCVS VENETI; Lav ide l; prednjim šapama drži zastavu; prikaz u kružnici.

Dim.: 17 x 18 mm. Težina: 0,90 g. Pol. kal.: 12.

Inv. br. 1449.



36. Francesco Dandolo

1329.–1339.

Soldino, Venezia, Papadopoli p. 163/11

Av.: +FRA DAN DVLO DVX; Dužd kleči l; rukama drži zastavu.

Rv.: +S MARCVS VENETI; Lav ide l; prednjim šapama drži zastavu; prikaz u kružnici.

Dim.: ø 18 mm. Težina: 0,92 g. Pol. kal.: 10.

Inv. br. 1447.



39. Francesco Dandolo

1329.–1339.

Soldino, Venezia, Papadopoli p. 163/11

Av.: +FRA DAN DVLO DVX; Dužd kleči l; rukama drži zastavu.

Rv.: +S MARCVS VENETI; Lav ide l; prednjim šapama drži zastavu; prikaz u kružnici.

Dim.: ø 17 mm. Težina: 0,87 g. Pol. kal.: 6.

Inv. br. 1450.



40. Francesco Dandolo

1329.–1339.

Soldino, Venezia, Papadopoli p. 163/11

Av.: +FRA DAN DVLO DVX; Dužd kleči l; rukama drži zastavu.

Rv.: +S MARCVS VENETI; Lav ide l; prednjim šapama drži zastavu; prikaz u kružnici.

Dim.: ø 17 mm. Težina: 0,89 g. Pol. kal.: 7.

Inv. br. 1451.



41. Francesco Dandolo

1329.–1339.

Soldino, Venezia, Papadopoli p. 163/11

Av.: +FRA DAN DVLO DVX; Dužd kleči l; rukama drži zastavu.

Rv.: +S MARCVS VENETI; Lav ide l; prednjim šapama drži zastavu; prikaz u kružnici.

Dim.: ø 17 mm. Težina: 0,93 g. Pol. kal.: 1.

Inv. br. 1452.



42. Francesco Dandolo

1329.–1339.

Soldino, Venezia, Papadopoli p. 163/11

Av.: +FRA DAN DVLO DVX; Dužd kleči l; rukama drži zastavu.

Rv.: +S MARCVS VENETI; Lav ide l; prednjim šapama drži zastavu; prikaz u kružnici.

Dim.: ø 17 mm. Težina: 0,92 g. Pol. kal.: 12.

Inv. br. 1453.



43. Francesco Dandolo

1329.–1339.

Soldino, Venezia, Papadopoli p. 163/11

Av.: +FRA DAN DVLO DVX; Dužd kleči l; rukama drži zastavu.

Rv.: +S MARCVS VENETI; Lav ide l; prednjim šapama drži zastavu; prikaz u kružnici.

Dim.: ø 17 mm. Težina: 0,86 g. Pol. kal.: 2.

Inv. br. 1454.



44. Francesco Dandolo

1329.–1339.

Soldino, Venezia, Papadopoli p. 163/11

Av.: +FRA DAN DVLO DVX; Dužd kleči l; rukama drži zastavu.

Rv.: +S MARCVS VENETI; Lav ide l; prednjim šapama drži zastavu; prikaz u kružnici.

Dim.: ø 17 mm. Težina: 0,91 g. Pol. kal.: 10.

Inv. br. 1455.



45. Francesco Dandolo

1329.–1339.

Soldino, Venezia, Papadopoli p. 163/11

Av.: +FRA DAN DVLO DVX; Dužd kleči l; rukama drži zastavu.

Rv.: +S MARCVS VENETI; Lav ide l; prednjim šapama drži zastavu; prikaz u kružnici.

Dim.: 16 x 17mm. Težina: 0,88 g. Pol. kal.: 5.

Inv. br. 1456.



46. Francesco Dandolo

1329.–1339.

Soldino, Venezia, Papadopoli p. 163/11

Av.: +FRA DAN DVLO DVX; Dužd kleči l; rukama drži zastavu.

Rv.: +S MARCVS VENETI; Lav ide l; prednjim šapama drži zastavu; prikaz u kružnici.

Dim.: 16 x 17mm. Težina: 0,88 g. Pol. kal.: 3.

Inv. br. 1457.



49. Francesco Dandolo

1329.–1339.

Soldino, Venezia, Papadopoli p. 163/11

Av.: +FRA DAN DVLO DVX; Dužd kleči l; rukama drži zastavu.

Rv.: +S MARCVS VENETI; Lav ide l; prednjim šapama drži zastavu; prikaz u kružnici.

Dim.: ø 17 mm. Težina: 0,91 g. Pol. kal.: 11.

Inv. br. 1460.



224 |

47. Francesco Dandolo

1329.–1339.

Soldino, Venezia, Papadopoli p. 163/11

Av.: +FRA DAN DVLO DVX; Dužd kleči l; rukama drži zastavu.

Rv.: +S MARCVS VENETI; Lav ide l; prednjim šapama drži zastavu; prikaz u kružnici.

Dim.: ø 17 mm. Težina: 0,96 g. Pol. kal.: 12.

Inv. br. 1458.



50. Francesco Dandolo

1329.–1339.

Soldino, Venezia, Papadopoli p. 163/11

Av.: +FRA DAN DVLO DVX; Dužd kleči l; rukama drži zastavu.

Rv.: +S MARCVS VENETI; Lav ide l; prednjim šapama drži zastavu; prikaz u kružnici.

Dim.: ø 17 mm. Težina: 0,96 g. Pol. kal.: 12.

Inv. br. 1461.



48. Francesco Dandolo

1329.–1339.

Soldino, Venezia, Papadopoli p. 163/11

Av.: +FRA DAN DVLO DVX; Dužd kleči l; rukama drži zastavu.

Rv.: +S MARCVS VENETI; Lav ide l; prednjim šapama drži zastavu; prikaz u kružnici.

Dim.: ø 17 mm. Težina: 0,92 g. Pol. kal.: 10.

Inv. br. 1459.



51. Francesco Dandolo

1329.–1339.

Soldino, Venezia, Papadopoli p. 163/11

Av.: +FRA DAN DVLO DVX; Dužd kleči l; rukama drži zastavu.

Rv.: +S MARCVS VENETI; Lav ide l; prednjim šapama drži zastavu; prikaz u kružnici.

Dim.: ø 16 mm. Težina: 0,91 g. Pol. kal.: 2.

Inv. br. 1462.



52. Bartolomeo Gradenigo

1339.–1342.

Soldino, Venezia, Papadopoli p. 168/3

Av.: +BA GRADO NICO DVX; Dužd kleči l; rukama drži zastavu.

Rv.: +S MARCVS VENETI; Lav ide l; prednjim šapama drži zastavu; prikaz u kružnici.

Dim.: ø 17 mm. Težina: 0,88 g. Pol. kal.: 12.

Inv. br. 1463.



53. Bartolomeo Gradenigo

1339.–1342.

Soldino, Venezia, Papadopoli p. 168/3

Av.: +BA GRADO NICO DVX; Dužd kleči l; rukama drži zastavu.

Rv.: +S MARCVS VENETI; Lav ide l; prednjim šapama drži zastavu; prikaz u kružnici.

Dim.: ø 17 mm. Težina: 0,76 g. Pol. kal.: 2.

Inv. br. 1464.



54. Bartolomeo Gradenigo

1339.–1342.

Soldino, Venezia, Papadopoli p. 168/3

Av.: +BA GRADO NICO DVX; Dužd kleči l; rukama drži zastavu.

Rv.: +S MARCVS VENETI; Lav ide l; prednjim šapama drži zastavu; prikaz u kružnici.

Dim.: 16 x 19 mm. Težina: 0,87 g. Pol. kal.: 11.

Inv. br. 1465.



55. Bartolomeo Gradenigo

1339.–1342.

Soldino, Venezia, Papadopoli p. 168/3

Av.: +BA GRADO NICO DVX; Dužd kleči l; rukama drži zastavu.

Rv.: +S MARCVS VENETI; Lav ide l; prednjim šapama drži zastavu; prikaz u kružnici.

Dim.: ø 17 mm. Težina: 0,96 g. Pol. kal.: 7.

Inv. br. 1466.



56. Bartolomeo Gradenigo

1339.–1342.

Soldino, Venezia, Papadopoli p. 168/3

Av.: +BA GRADO NICO DVX; Dužd kleči l; rukama drži zastavu.

Rv.: +S MARCVS VENETI; Lav ide l; prednjim šapama drži zastavu; prikaz u kružnici.

Dim.: 17 x 18 mm. Težina: 0,92 g. Pol. kal.: 7.

Inv. br. 1467.



57. Bartolomeo Gradenigo

1339.–1342.

Soldino, Venezia, Papadopoli p. 168/3

Av.: +BA GRADO NICO DVX; Dužd kleči l; rukama drži zastavu.

Rv.: +S MARCVS VENETI; Lav ide l; prednjim šapama drži zastavu; prikaz u kružnici.

Dim.: ø 17 mm. Težina: 0,87 g. Pol. kal.: 4.

Inv. br. 1468.



58. Andrea Dandolo

1343.–1354.

Grosso, Venezia, Papadopoli p. 181/2

Av.: ANDR DANDVLO DVX S M VENETI; Dužd i Sv. Marko stoje; između njih zastava.

Rv.: IC XC; Otkupitelj na tronu.

Dim.: ø 21 mm. Težina: 2,22 g. Pol. kal.: 9.

Inv. br. 1469.



61. Andrea Dandolo

1343.–1354.

Soldino, Venezia, Papadopoli p. 182/4

Av.: +ANDR DAN DVLO DVX; Dužd kleči i; rukama drži zastavu.

Rv.: +S MARCVS VENETI; Lav ide i; šapama drži zastavu; prikaz u kružnici.

Dim.: 18 x 17 mm. Težina: 0,94 g. Pol. kal.: 12.



226 | 59. Andrea Dandolo

1343.–1354.

Grosso, Venezia, Papadopoli p. 181/2

Av.: ANDR DANDVLO DVX S M VENETI; Dužd i Sv. Marko stoje; između njih zastava.

Rv.: IC XC; Otkupitelj na tronu.

Dim.: ø 21 mm. Težina: 2,15 g. Pol. kal.: 6.

Inv. br. 1470.



62. Andrea Dandolo

1343.–1354.

Soldino, Venezia, Papadopoli p. 182/4

Av.: +ANDR DAN DVLO DVX; Dužd kleči i; rukama drži zastavu.

Rv.: +S MARCVS VENETI; Lav ide i; šapama drži zastavu; prikaz u kružnici.

Dim.: ø 17 mm. Težina: 0,94 g. Pol. kal.: 10.

Inv. br. 1473.



60. Andrea Dandolo

1343.–1354.

Grosso, Venezia, Papadopoli p. 181/2

Av.: ANDR DANDVLO DVX S M VENETI; Dužd i Sv. Marko stoje; između njih zastava.

Rv.: IC XC; Otkupitelj na tronu.

Dim.: ø 21 mm. Težina: 2,18 g. Pol. kal.: 5.

Inv. br. 1471.



63. Andrea Dandolo

1343.–1354.

Soldino, Venezia, Papadopoli p. 182/4

Av.: +ANDR DAN DVLO DVX; Dužd kleči i; rukama drži zastavu.

Rv.: +S MARCVS VENETI; Lav ide i; šapama drži zastavu; prikaz u kružnici.

Dim.: 17 x 18 mm. Težina: 0,97 g. Pol. kal.: 1.

Inv. br. 1474.



Slavonski banovci :

64. Karl I. Robert (1308.–1342.)

Stjepan IV. Babonić

1310.–1316.

Denar, Zagreb, Rengjeo p. 27/210

Av.: +MONETA REGIS P SCLAVONIA; Kuna u trku l; iznad i ispod rozeta.

Rv.: Patrijarhalni križ; gore l. zvijezda d. polumjesec i peteljke; dolje l. i d. okrunjene glave.

Dim.: ø 17 mm. Težina: 0,78 g. Pol. kal.: 3.

Inv. br. 1479.



65. Karl I. Robert (1308.–1342.)

Mikac Mihaljević

1325.–1343.

1/2 Denar, Zagreb, Rengjeo p. 30 i d / ?

Av.: Kuna u trku d; iznad kruna; ispod polumjesec i zvijezda.

Rv.: Patrijarhalni križ; gore l. i d. ptica; dolje l. i d. okrunjena glava.

Dim.: ø 11 mm. Težina: 0,17 g. Pol. kal.: 4.

Inv. br. 1476.



66. Karl I. Robert (1308. – 1342.)

Mikac Mihaljević

1325.–1343.

1/2 Denar, Zagreb, Rengjeo p. 30 i d / ?

Av.: Kuna u trku d; iznad kruna; ispod polumjesec i zvijezda.

Rv.: Patrijarhalni križ; gore l. i d. ptica; dolje l. i d. okrunjena glava.

Dim.: ø 10 mm. Težina: 0,13 g. Pol. kal.: 9.

Inv. br. 1477.



67. Karl I. Robert (1308. – 1342.)

Mikac Mihaljević

1325.–1343.

Denar, Zagreb, Rengjeo p. 30 i d. / ?

Av.: +MONETA REGIS P SCLAVONI; Kuna u trku d; iznad kruna; ispod polumjesec i zvijezda.

Rv.: Patrijarhalni križ; gore l. i d. ptica; dolje l. i d. okrunjena glava. sigle nečitko.

Dim.: ø 13 mm. Težina: 0,42 g. Pol. kal.: 1.

Inv. br. 1478.

**Novac grada Ankone :**

68. 14. st.

Denar, Ancona, CNI XIII, p. 9/76

Av.: DE ANCONA; Križ proširenih krajeva u kružnici.

Rv.: PP S QVI RI A; C V S u kružnici.

Dim.: ø 16 mm. Težina: 0,46 g. Pol. kal.: 4.

Inv. br. 1475



Za dataciju ovoga skupnog nalaza *terminus post quem* predstavljaju novci dužda Andree Dandola. Riječ je o primjercima groša i soldina kakvi se kuju već od prve godine njegove službe.³ Pri tome je važno napomenuti da soldini spadaju u stariji tip koji karakterizira težina

3 Papadopoli 1893, str. 181, 182.

od oko 0,9 g i odsutnost kovničareva inicijala.⁴ Te sol-dine možemo smjestiti u vremenski okvir 1343.–1353. godine nakon čega se počinju kovati tzv. *soldini nuovi* koje, međutim, ne nalazimo u bribirskom nalazu.⁵ Upravo nedostatak novih soldina Andree Dandola emitiranih u posljednje dvije godine njegovog života, ukazuje da datacija skupnog nalaza s Bribirske glavice ne prelazi razdoblje Dandolove službe. Nalaz se bez sumnje može kronološki odrediti kriznim razdobljem 1345.–1347. godine. Jedna od mogućnosti je da je novac zakopan godine 1347., kada dolazi do poboljšanja odnosa hrvatsko–ugarskog vladara s pojedinim članovima obitelji Bribiraca. Te je godine Ludovik velikodušno “oprostio grijeh” Bribircima i pokrenuo inicijativu za zamjenu njihova posjeda Ostrovice za Zrin.⁶ Prepuštanje strateški najvažnije utvrde i ključa Zadra hrvatsko–ugarskom vladaru izazvalo je reakciju Venecije koja bezuspješno šalje svoje odrede pod Ostrovicu.⁷ Strah od venecijanske reakcije svakako je mogao biti uzrokom skrivanja novca i bijega stanovnika Bribirske glavice.

Ipak, čini se vjerojatnijim da je zbog siline sukoba i veličine vojske koja je prodrla u južnu Hrvatsku novac sakriven godinu ranije u vrijeme Ludovikova žestokog sukoba s Venecijom u okolici Zadra, kada su

Bribirci kao venecijanski građani otvoreno podržavali politiku države Svetog Marka. Nakon što su građani Zadra izrazili lojalnost i privrženost mladom hrvatsko–ugarskom vladaru u ljeto 1345. godine Venecija s mora i kopna opsjeda grad nastojeći ga zauzeti.⁸ Zadar je uspješno odolijevao opsadi nadajući se u kraljevu pomoć koja je stigla tek u ljeto godine 1346.. Ludovik, međutim, pod Zadrom doživljava nenadan poraz, a prilikom povlačenja pokušava zauzeti Ostrovicu u vlasti tada prema kralju neprijateljski raspoloženih venecijanskih saveznika Bribiraca.⁹ Premda je pokušaj zauzeća te značajne južnohrvatske utvrde za Ludovika prošao neuspješno, upad njegove ne male vojske u Ostrovičko polje vrlo je vjerojatno izazvao silan strah na Šubićevim posjedima. Taj je strah po svojoj prilici nagnao nekog stanovnika naselja na Bribirskoj glavici da svoj novac zakopa i skloni se na neko sigurnije mjesto. Vlasnik novca se po svoje blago iz nekog razloga nikad nije vratio, te je ono na taj način ostalo do danas značajno arheološko svjedočanstvo povijesti ovih krajeva u 14. stoljeću.

4 Papadopoli 1893, str. 182., T. X/10.

5 Papadopoli 1893, str. 182., T. X/11.

6 Klaić, Petricioli 1976, str. 317.

7 Klaić, Petricioli 1976, str. 317.

8 O žestini sukoba i ostalim događajima povezanim s opsadom Zadra 1345. i 1346. godine vidi u: Klaić 1976, str. 610–618; Klaić, Petricioli 1976, str. 297–315. Nije nemoguće da je već zbog samog početka sukoba pod Zadrom netko na Bribirskoj glavici iz opreza sakrio svoje novce.

9 Klaić, Petricioli 1976, str. 307.

LITERATURA

CNI XIII

Corpus nummorum italicorum, Bologna 1983. (reprint)

Delonga 1987

V. Delonga, *Numizmatika u: Bribir u srednjem vijeku* (katalog izložbe), Split 1987, 107–112.

Klaić 1976

N. Klaić, *Povijest Hrvata u razvijenom srednjem vijeku*, Zagreb 1976.

Klaić, Petricioli 1976

N. Klaić, I. Petricioli, *Zadar u srednjem vijeku*. Zadar 1976.

Papadopoli 1893

N. Papadopoli, *Le monete di Venezia*, Venecija 1893.

Rengjeo 1959

I. Rengjeo, *Corpus der mittelalterlichen Münzen von Kroatien, Slavonien, Dalmatien und Bosnien*, Graz 1959.

Truhelka 1897

Ć. Truhelka, *Slavonski banovci*, Sarajevo 1897.

Hoard of coins from the 14th century on Bribirska glavica

Key words: *Bribirska glavica, Ostrovica, Zadar, Venice, Louis the Great, the Šubić dynasty from Bribir, hoard, numismatic, Venetian coins, coins from Ancona, Slavonian denars*

230 |

This article deals with the examination and cataloguing of coins from the 14th century, which were discovered as a hoard on Bribirska glavica next to St. Mary's Church on Dol in 1961. The find consists of 68 exemplars of silver coins. 63 exemplars are Venetian coinages, one coin from the town of Ancona, whereas four exemplars are Slavonian denars. Based on the youngest coins, the find is dated to the time frame from 1345 to 1347. During this period, it came to a struggle for the supremacy over the town Zadar and its estates in the hinterland between two major forces– Venice and the Croatian–Hungarian Kingdom. Although the coins could have been hidden due to the population's fear on Bribirska glavica of Venice's reaction after the surrender of the strategically highly important fort Ostrovica to the Croatian Hungarian king, it is more likely that the coins were hidden in 1346. It was the year of a fierce conflict between Louis's army and Ve-

nice in the surroundings of Zadar and the town itself, during which the population of Bribir –as citizens of Venice– openly supported the policy of the state of St. Mark. Louis however experienced an unexpected defeat in front of Zadar and tried to conquer Ostrovica during the retreat of his army, which at that time belonged to Bribir and its population, who were Venetian allies and hostile to the king. Although Louis's attempt of taking the fort was unsuccessful, the invasion of his not so small army into the field of Ostrovica most likely caused a great fear on the estates of the Šubić dynasty. This fear presumably prompted some settler on Bribirska glavica to bury his coins and hide himself in a safer place. The owner of the coins never returned for his treasure for whatever reason, so that it remained as such a significant archaeological testimony of the history of these regions in the 14th century until today.